

Informacja w sprawie ustawy z dnia 27 marca 2026 r. o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz ustawy o rachunkowości

Zasadniczym celem ustawy jest zniesienie nadmiernych obciążeń przy prowadzeniu działalności gospodarczej przez firmy audytorskie oraz jednostki zainteresowania publicznego (JZP). Deregulacja polega na zniesieniu dodatkowego (nieprzewidzianego w prawie unijnym) ograniczenia prowadzenia działalności przez firmy audytorskie w zakresie świadczenia usług na rzecz badanych JZP, które jest przewidziane w art. 136 ustawy o biegłych rewidentach, tj. tzw. „białej listy” usług dozwolonych. Ustawa wprowadza zmiany w ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1891, dalej jako: ustawa o biegłych rewidentach) oraz w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77, z późn. zm., dalej jako: rozporządzenie 537/2014), wprowadza zakaz świadczenia wymienionych w nim określonych usług na rzecz JZP, dla której firma audytorska przeprowadza ustawowe badanie sprawozdań finansowych. Jednocześnie rozporządzenie to przewiduje możliwość zabronienia przez państwa członkowskie świadczenia usług innych niż wymienione w tym rozporządzeniu, jeżeli państwa te uznają, że takie usługi stanowią zagrożenie dla niezależności. Opcja ta została wykorzystana przez Polskę i w obecnym stanie prawnym firmy audytorskie badające JZP mogą na ich rzecz wykonywać jedynie określony katalog usług wprost wskazany w art. 136 ustawy o biegłych rewidentach – tzw. biała lista usług dozwolonych. Usługi niewymienione na tej liście nie mogą być wykonane przez firmę audytorską, która bada daną JZP. Musi je wykonać inna firma audytorska. Przedłożona nowelizacja przewiduje uchylenie art. 136 ustawy o biegłych rewidentach. W konsekwencji zastosowanie będą miały wprost przepisy rozporządzenia 537/2014, tj. koncepcja „czarnej listy” usług zakazanych. To oznacza, że firma audytorska na rzecz badanej JZP będzie mogła wykonywać wszystkie usługi, które nie są wskazane w tym rozporządzeniu jako zakazane.

Konsekwencją uchylecia art. 136 ustawy o biegłych rewidentach jest zmiana art. 66 ust. 6 pkt 1 ustawy o rachunkowości polegająca na skreśleniu odesłania do art. 136 ustawy o biegłych rewidentach z katalogu przepisów, których naruszenie powoduje nieważność badania sprawozdania finansowego z mocy prawa. W przepisie przejściowym przewidziano, że do badań sprawozdań finansowych rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie przedłożonej nowelizacji będzie stosowany art. 66 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości w nowym brzmieniu.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.